

GEZ	LP.6	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa FORT XI A (TWIERDZA MODLIN) - ZESPÓŁ		2. Czas powstania 1912-14 r.		STRUBINY
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata				4. Adres Strubiny 05-170 Zakroczym Oznaczenie w ewidencji gruntów i budynków: działka o nr ew. 4/3 obręb 0011 Strubiny własność: prywatna
 <p>skala 1:10 000</p> <p>Lokalizacja obiektu</p> <p>Kaponiera czołowa</p>				5. Przynależność administracyjna województwo: mazowieckie powiat: nowodworski gmina: Zakroczym
 <p>Zródło zdjęć: CC BY-SA 2.5, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=1628320</p>				6. Forma ochrony Wojewódzka Ewidencja Zabytków

8. Historia, opis i wartość

Fort XI A (Twierdza Modlin) -zespól:

- kaponiera czołowa
- kazamaty z przelotnią
- kazamaty z przelotnią II
- kazamaty z przelotnią III.

Podstawę do jego budowy stanowił wzorcowy fort "F1910" autorstwa generała Nestora Bujnickiego. Fort nie został do wybuchu pierwszej wojny światowej ukończony, zbudowano jednak większość jego obiektów: rozległą podwalnię ze stanowiskami strzeleckimi ponad jej stropem, na wale głównym, oraz kaponierę przeciwskarpową, połączoną z podwalnią długą poterną. Planowano montaż trzech kopuł pancernych, których jednak nigdy nie dostarczono, a ich szyby zamurowano.

Fort ma narys trójkąta, z czołową kaponierą w przeciwskarpie, centralnie poprowadzoną poterną z podwalni do kaponiery. Pod wałem fortu poprowadzono w narysie trapezu szerokie chodniki przeznaczone dla załogi fortu, zarówno jako schrony jak i koszary. Na ścianach widać mocowania pryczy, ślady instalacji elektrycznej oraz zachowane są szalety. Na wale wybudowano stanowiska strzeleckie z betonowym przedpiersiem. Powstały także szyby dla pancernych kopuł obserwacyjnych. W kaponierze powstały tunele do galerii kontrminowych, nie wybudowano pełnej przeciwskarpy.

Projekt wzorcowy fortu zakładał możliwość budowania fortu etapami w wariantach odpowiednich do danej sytuacji.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Fort jest bardzo dobrze zachowany, nie ma żadnych zniszczeń wojennych. Zniszczenia wynikają z grabieży metalowych elementów konstrukcyjnych, głównie stropów. Fort jest otoczony przez ogródki działkowe, a teren umocnień jest zaśmiecany. Fort nie jest w żaden sposób zagospodarowany, ale też nie jest zamknięty, nie są zamurowane żadne wejście. W forcie zimują nietoperze.

Należy zabezpieczyć budowlę przed wolnym dostępem.

Z uwagi na ogólnodostępność, ulega dewastacji, wymaga oczyszczenia z zewnątrz ze starych powłok malarskich i zabezpieczenia przed zaśmiecaniem i niszczeniem. Widoczne ubytki i popękany grzyms w wyniku ekspansji roślin na nasypie. Wymaga uporządkowania zieleni i wycinki drzew na forcie, która zagraża konstrukcji i elementom prochowni.

10. Wykonanie karty (autor, data, podpis)

Małgorzata Frączkowska

Agnieszka Niezabitowska

15.12.2020 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis

wojewódzkiego konserwatora
zabytków)*

* Dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru
zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej
ewidencji zabytków